

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Силабус навчальної дисципліни
«Психотерапія та психоосвіта»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4 кредити ЄКТС
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. м. Одеса, вул. Ак. Воробйова, 11
Викладач(-і)	Євген Опря, д.мед.н., професор, завідувач кафедри Павло Горячев, к.мед.н., доцент кафедри
Контактна інформація	E-mail: tatyana.chernova@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 четвер, з 9.00 до 12.00 субота Онлайн консультації за домовленістю з викладачем з 16.00 до 18.00 у будні, з 9.00 до 12.00 субота Посилання на онлайн-консультації надається кожній групі під час занять окремо

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – засоби надання медико-психологічної допомоги методами зарубіжних та вітчизняних психологічних шкіл, побудови індивідуального та групового психотерапевтичного процесу з урахуванням знань психологічної теорії та практики. Дисципліна має теоретичну і практичну спрямованість, розкриваючи зміст базових теоретичних засад психоосвіти, психогігієни та психопрофілактики у вивченні психічного здоров'я особистості. Надання психологічної підтримки всім учасникам лікувального процесу з синдромом емоційного вигорання.

Мета дисципліни: ознайомлення здобувачів освіти з основними психологічними теоріями та методами психофізіологічних досліджень, психофізіологічними основами побудови професіограм, психофізіологічними детермінантами адаптації медичного працівника до специфіки умов його діяльності, психофізіологічними компонентами працездатності, психофізіологією пам'яті, уваги та інших пізнавальних процесів, свідомості. Оволодіння теоретичними і практичними знаннями психотерапії. Крім того, метою дисципліни є необхідність сформувати у здобувачів освіти компетенції, що наведені нижче у вимогах до рівня освоєння курсу.

Завдання навчальної дисципліни: здобувачі освіти будуть ознайомлені з історією, станом, перспективами розвитку психотерапії у діяльності медичних працівників, із базовими поняттями психоосвіти, психогігієни та психопрофілактики. Надати здобувачам вищої освіти знання про базові теоретичні засади психоосвіти, психогігієни та психопрофілактики. Сформувати системні знання про сутність та чинники формування гармонійної особистості. Також здобувачі матимуть поняття та навички з приводу виявлення сутності стресу та основних підходів його дослідження; аналіз основних чинників, що впливають на виникнення

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

професійного стресу; основних психологічних особливостей синдрому «професійного вигорання».

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні;

знати:

- особливості професійної діяльності медичного працівника, її структуру та суть;
- психологічний інструментарій з метою виявлення психологічних особливостей медичного працівника та здійснення ефективного психологічно його супроводження на усіх етапах його професійного життя;
- методи медико-психологічної допомоги та основи психотерапії;
- оцінювати психологічні якості людини, характеристики уваги людини при обробці інформації, визначення хронотипу людини і його вплив на безпеку праці, методи вивчення стресу та його попередження;
- механізми формування емпатії;
- профілактика емоційного вигорання у медичних працівників.

вміти:

- застосовувати теоретичні знання до розв'язання психолого-практичних проблем роботи в сфері охорони здоров'я;
- здійснювати практичне професіографування з метою раціоналізації праці;
- проводити емпіричні дослідження з метою вивчення питань вигорання медичних працівників, динаміки працездатності, виробничого травматизму психологічного стану;
- трактувати і використовувати у професійній діяльності розробки-рекомендації по удосконаленню і підвищенню ефективності роботи медичних працівників шляхом зниження ризику емоційного вигорання як в індивідуальній, так і спільній діяльності;
- *Кінцеві цілі дисципліни:*
 - оволодіння психологічним інструментарієм з метою виявлення психологічних особливостей медичного працівника та здійснення ефективного психологічно його супроводження на усіх етапах його професійного життя;
 - уміння здійснювати практичне професіографування з метою раціоналізації праці;
 - уміння провести дослідження з метою вивчення питань вигорання медичних працівників, динаміки працездатності, виробничого травматизму психологічного стану.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції:

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Зміст навчальної дисципліни:

- ТЕМА 1. Стигматизація та шляхи дестигматизації у хворих на психічні розлади.
- ТЕМА 2. Психосвіта як невід'ємна частина супроводу пацієнтів з фізичними і ментальними розладами.
- ТЕМА 3. Деадаптація людини в умовах суспільної кризи. Поняття медико-психологічного супроводу.
- ТЕМА 4. Психологічне консультування. Реабілітація. Основи психотерапії.
- ТЕМА 5. Основи психотерапевтичних практик. Методи психотерапевтичного впливу. Техніки проведення психотерапевтичних інтервенцій.
- ТЕМА 6. Теоретико-методологічні засади формування здорового способу життя. Глобальна актуальність проблеми здоров'я людини і шляхи її розв'язання. Позитивний досвід діяльності з формування здорового способу життя.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Радзівіл К. П. Основи психотерапії: курс лекцій : навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2023. – 171 с.
2. Винник М. І., Пустовойт М. М. та ін. Основи психодинамічної діагностики і психотерапії: навч. посібник. Львів: Новий Світ–2000, 2023. – 200 с.
3. Титаренко Т. М. Випробування кризою. Одиссея подолання: навч. посібник для ЗВО (3-тє вид., доп.). Київ: Каравела, 2023. – 248 с.
4. Бьоссманн У., Реммерс А. (ред.) Позитивна психодинамічна психотерапія: підручник. Вісбаден: WAPP Press, 2025. URL: positum.org.
5. Гейз С. С., Штротсаль К. Д., Вілсон К. Г. Терапія прийняття та відповідальності: процес і практика усвідомлених змін. Львів: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. – 514 с.

Додаткова:

1. Фільц О. О., Сєдих К. В. Основи психотерапії: навчальний посібник. 2-ге вид., доповн. Київ: Академія, 2024. 280 с.
2. Brown N. W. Conducting Effective and Productive Psychoeducational and Therapy Groups: A Guide for Beginning Group Leaders. New York: Routledge, 2018. 198 p.
3. Вілкінсон М. Як змінюється психіка під час психотерапії: емоції, прив'язаність, травма й нейробіологія / пер. з англ. Львів: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2025. 312 с.
4. Corey G. Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy. 11th ed. Boston: Cengage Learning, 2023. 544 p.
5. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ: Слово, 2020. 248 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/722181/>

Електронні інформаційні ресурси

Електронні джерела літератури здобувачі освіти можуть знайти на сайті info.onmedu.edu.ua

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, завдання повністю розроблене за пропонованою структурою; здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; здобувач формулює самостійні ґрунтовні судження, які підкріплені фактичними доказами, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Добре «4»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, завдання розроблене за пропонованою структурою із незначними порушеннями; аналіз самостійний, але містить незначні неточності; здобувач добре пояснює матеріал, формулює самостійні

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

	висновки; інформація у презентації подана переважно із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Задовільно «3»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, завдання частково розроблене за пропонованою структурою; аналіз лише теоретичний, описовий та містить неточності; здобувач пояснює матеріал не впевнено, формулює лише загальні висновки (або взагалі не може їх сформулювати), інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
Незадовільно «2»	Індивідуальне завдання не виконано. Не зараховуються індивідуальні завдання та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.